
BLADKRIGEN I MIDDELFART 1948-50

Af Poul Christensen

Vestfynske venstrefolk gik i efteråret 1947 til kamp mod egnens helt dominerende radikale avis, Middelfart Venstreblad. De oprettede deres egen avis, Middelfart Dagblad. "Krig skal De få", erklærede Johannes Nygård, Venstrebladets markante redaktør, og ignorerede den nye avis. Den fik fodfæste, men blev aldrig nogen trussel for Venstrebladet.

Redaktør Erik Lau Jørgensen tog sin frakke på og forlod det midlertidige kontor hos jernfirmaet A/S AFI i Østergade 25. Han spadserede de få hundrede meter hen mod Middelfart Venstreblad på Algade 48. Den 26-årige unge journalist havde været redaktør i få dage på den ny venstreavis, Middelfart Dagblad. Han ville på denne februardag i 1948 på høflighedsvisit hos den 64-årige Johannes Nygård, redaktør af byens og egnens helt dominerende avis, Middelfart Venstreblad. Denne radikale avis, som en kreds af venstrefolk havde set sig sure på og ville skabe en modvægt imod med den nye avis, der havde Venstres liberale ideer som sit grundlag.

Frøken Bjørn, avisens bogholder og altmuligdamme, melder den unge redaktørs ankomst.

- Nå ham! Lad ham komme, hører Lau Jørgensen Nygård sige.

Lau Jørgensen går gennem det aflange lokale, hvor Nygård residerer i "Kahytten" – et kontor bagerst med tre trin op til redaktøren, der har ledet Venstrebladet siden 1915 og skrevet sin daglige leder til abonnenterne, som nu tæller 6.500.

Lau Jørgensen går de tre trin op og stiller sig indenfor døren med rystende knæ.

Nygård sidder bag skrivebordet og skriver med sin

fyldepen, og det bliver han uanfægtet ved med i nogle minutter. Omsider ser han op og tager mål af sin gæst:

- Det var mig en ung mand til så stor en opgave!

Lau Jørgensen fortryder, han var kommet, men kommer så pludselig i tanke om et skrifsted, som før havde været ham til trøst. Han samler mod og siger:

- De er jo teolog, redaktør Nygård, og kender sikkert Paulus' ord: Lad ingen foragte dig for din ungdoms skyld!

Lau Jørgensen ser nu, at det strenge ansigt klarer op i et smil. Isen er brudt, men dog ikke så meget, at han bliver budt at sidde ned eller tage frakken af.

- Må jeg sætte mig, spørger han.

- Ja, bevares. Men hvad skal vi tale om? Jeg har forstået, at det er krig, det drejer sig om. De skal nu ikke forvente, at jeg vil beskæftige mig med Dem og Deres nye blad. Men krig skal De få, og jeg har i grunden ondt af en ung mand, der er blevet lokket til så håbløs en opgave.

Lau Jørgensen forklarer ham, at han ikke er blevet lokket, men ganske rigtigt er kommet for at give sig i kast med en stor opgave.

De talte lidt om et par andre ting. Nogen lang samtale blev det ikke. Erik Lau Jørgensen gik tilbage til det midlertidige kontor, hvor han delte kontor og

Aktietegnings- og bladudvalget fra Middelbart Dagblad omkr. 1950. Stående f.v.: gårdejer Anton Jørgensen, Udby, gårdejer og amtsrådsmedlem Alfred Andersen, Kørby, chefredaktør E. Brændegaard Jensen, Fredericia Dagblad, gårdejer Chr. Jørgensen, Røjle, Anton Jørgensen, Ejby. Siddende f.v.: Forvalter N.S. Bjørn, Middelbart, redaktør Erik Lau Jørgensen, amtsrådsmedlem Sigurd Bro, Baaring, formand for bladet, og overretssagfører, E. Ejlersgaard, Middelbart. Foto: Middelbart Byarkiv.

skrivemaskine med jernfirmaets bogholder, for at skrive videre på artikler til sine 400-500 abonnenter.

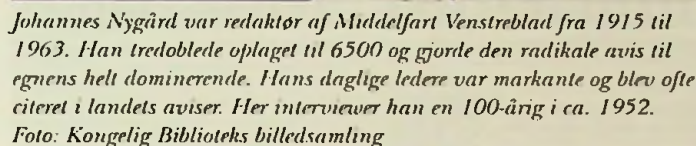
Nygård, en torn i øjet på mange venstrefolk

Venstrefolkene i Middelbartkredsen var ganske utilfredse med den radikale avis. Jo, de kom til orde, når der var politiske debatter. Men som radikal avis fremhævede Middelbart Venstreblad de radikale

synspunkter, og generalforsamlinger i radikale vælgerforeninger og husmandsforeningerne fik meget spalteplads.

Venstre havde den fynske venstre-avis, Fyns Tidende, med en lokalredaktion i Middelbart. Den kunne så, som det var almindeligt dengang, fremhæve Venstres arrangementer og politik. Men Fyns Tidende var ikke udbredt i det vestfynske. Her her-

Selv om Venstre i 1947 mistede regeringsmagten til Socialdemokratiet, var der optimisme hos Venstre – også i Middelfartkredsen. Med kredsformand, gårdejer Sigurd Bro, Båring, i spidsen for et bladudvalg gik man i gang med at oprette et nyt dagblad. I udvalget kom også repræsentanter fra Indre Mission, landboforeningerne og modstandsbevægelsen – alle grupperinger, som stod for synspunkter med debatpotentiale i forhold til den radikale og grundtvigske redaktør Johannes Nygård.

Det er danmarks Fremtid - der står først blandt Spørgsmålene, som Valgerne skal svare paa. Månen, Deres mælle, der har Valget, benyttede den og være med i Algen'sen. Skal vi lade os irre med af disse Stemninger, de uheldige Drenge, den hæderede Agitation og Sydsynder hjem, eller skal vi i benedigt Overlag betragte den nationale Grænsespøis, som H. P. Hassens og siden alle uovervejede førte under 1923. Vi har over det Anser: deres alvorlige Sag, husk, at det bliver cha Baen, som læser Fejgner af det, hvis de gider med ud i Hæderstogten, og det venter ikke af fortræde bageller. — De, der i Morgen stemmer paa Venstre, ved intet om, hvor vi hamer, men de, der giver det radikale Venstre deres Stemme, giver ikke Støtte til d. danske Lære.

Mød derfor Mand af Hus og sæt Kryds ved B, Det radikale Venstre

Christian Bale touts his *Lump* up.

Johannes Nygårds sidste appel til vælgerne om ikke at stemme på Venstre, men på Det radikale Venstre til folketingsvalget i 1947.

Forsiden af det første nummer af Middelfart Dagblad den 2. januar 1948. Middelfart-navnet optræder på forsiden, men ellers er bladet identisk med Fredericia Dagblad bortset fra en side med Vestfyfnstof.

Middelfart Venstreblads forsider den 2. januar 1948. Ofte blev den lokale hovedhistorie, som her, placeret på forsiden.

At oprette en ny avis med eget trykkeri var utænkeligt. Det krævede store investeringer, og der var i efterkrigstiden mangel på udstyr og papir. Bladudvalget henvendte sig til chefredaktør S.P. Quist, Fyns Tidende, som ikke var indstillet på et samarbejde. Udadtill med den begrundelse, at avisen havde andre interesser og ikke kunne påtage sig denne specielle opgave, men sandheden var snarere,

at han anså det nye blad som en konkurrent til sin egen avis.

Mere held havde bladudvalget med en henvendelse til en anden venstredaktør, E. Brændegaard Jensen, Fredericia Dagblad. De aftalte, at fredericiaavisen oprettede en aflæggeravis i Middelfart – Middelfart Dagblad. Onsdag den 3. december 1947 var det på plads. Den nye avis skulle udkomme første gang den 2. januar 1948. Fredericia Dagblad købte ejendommen Gammel Banegårdsvej 5b, hvor der skulle være redaktion og en lejlighed til redaktøren. Det blev den 26-årige journalist Erik Lau Jørgensen, som havde den tilknytning til egnen, at han var vokset op i præstegården i Kauslunde. Han kunne først tiltræde den 1. februar 1948. Derfor fik redaktionssekretær P.A. Jørgensen, Fredericia Dagblad, til opgave at holde stolen varm til ham i den første måned.

Bladudvalget tegnede abonnenter, og det gik over al forventning godt. Inden det første nummer kom på gaden, var der tegnet tre gange så mange som planlagt – eller i alt 500-600 abonnenter. Praktiske opgaver som at få aftaler med lokale meddelere, postvæsenet og hude kom også på plads.

Den lyse ide med en jysk aflægger

Den 7. december 1947 holdt Middelfart Venstreblad årsfest, som man plejede. Restaurant Astoria i Algade var "besat til Trængsel", da formanden bød velkommen til generalforsamlingen i salen. Han og redaktør Nygård fortalte om, at der "igen var Fremgang i Abonnementet". Driftsoverskuddet var på 7.177 kr., og aktionærerne tog hjem med et udbytte på seks pct.

Så flyttede forsamlingen til restaurationen, hvor "bugnende Fade og Skaale, hvis lækre og veltilbe-

redte Indhold bidrog til, at den hyggelige Stemning rigtig udfoldede sig...", som der står i avisens referat. Efter spisningen talte kredsens folketingsmand, Oluf Steen, om at forbedre de sociale love, om de radikales isolerede position i forsvarsspørgsmålet og udstykning til flere husmandsbrug.

Derpå fulgte en række talere, som hver sluttede med at udbringe et leve. Først for formanden. Derefter kom turen til redaktør Nygård, bestyrelsen, damerne, Det radikale Venstre og Fædrelandet.

Så blev forsamlingen spredt. De danseglade i salen, og kortspillerne i restaurationen. "Det blev sent, inden de sidste brød op efter en vellykket Festaften", slutter referatet.

Mon ikke, der også blev talt om, at der var planer om at oprette en ny venstreavis, men det blev ikke nævnt i det omfattende referat i Middelfart Venstreblad den 8. december 1947.

Den 10. december bringer Nygård denne notits:

"Der arbejdes i disse Dage energisk på at faa en Aflægger af Fredericia Dagblad til Vestfyn som et "nyt Venstreblad". Det er Indre Missionsfolk og Venstremænd i Vejlbj Sogn, der har fået den lyse Ide for at slippe for nærværende Blads "radikale og grundtvigske" Indstilling. Der er naturligvis intet at sige dertil. Ganske vist har man Fyns Tidende til at repræsentere Venstre her på Egnen, og saa vidt os bekendt har dette store Blad hidtil kunnet tilfredsstille Venstremændene politisk, men når der går religion i det, saa er det jo en anden sag. Vi havde jo aldrig før vidst, at Fredericia Dagblad var særlig indremissionsk".

Spidst og polemisk fra den grundtvigianske redaktør. Det er jo nærmest et missionsk skrift, de venstre-folk har gang i.

Den 2. januar 1948 udkommer den nye avis. Blad-

udvalget skriver, at den fremkommer efter indtrængende opfordringer fra en vid kreds på Vestfyn, der ønsker et eftermiddagsblad, der "i Omtale af Dagens og Tidens Begivenheder lod sig lede af de liberale Synspunkter, der ligger til Grund for Venstres Politik". Det forklarer, at det af tekniske grunde blev et samarbejde med Fredericia Dagblad, da det var umuligt at anskaffe trykkerimaskiner og papir.

Bladet er på seks sider, hvoraf de fem er fælles med Fredericia Dagblad. På side et bringes de vigtigste nyheder fra Danmark og verden. Side to har flere nyheder. Side tre er til debat, kommentarer og navnestof. Side fire er til lokalstof og annoncer fra Middelfart og omegn. Side fem til Fredericia-annoncer og side seks til servicestof, radioprogrammer, føljeton og små, lettere artikler.

Det er nogenlunde samme indhold som Middelfart Venstreblad. Men det er tydeligt, at der fra starten er væsentligt mindre lokalt stof og langt færre annoncer i Middelfart Dagblad. Til gengæld får Dagbladets læsere en masse annoncer fra Fredericia. Johannes Nygård byder ikke den nye avis velkommen. Men den 6. januar oplyser Nygård, at Venstrebladet går ind i det nye år med en lille nedgang i holdertallet på 295. Det skyldes den nye avis. "Nogle Venstrefolk og Indre Missionsfolk begyndte i December en Agitation for Et nyt Blad, som viste sig at være en Aflægger af Fredericia Dagblad. Agitationen bredte sig og antog en stedse skrappe Form, og det har altsaa resulteret i, at Venstrebladet har mistet 295 Abonnementer".

Men det ryster ingenlunde den dominerende avis, der trykkes i 6.825 eksemplarer. "295 er jo ikke noget Dødsstød, ligesom Grundlaget for det jyske Aflæggerblad heller ikke synes meget stærkt", slutter Nygård.

Muggent når der går religion i politik

Han følger op på notitsen med en leder "Religion og Politik" den 16. januar og langer ud efter de indremissionske bagmænd til den nye avis, uden at nævne den nye avis med navn.

"Der er gerne noget muggent, naar der gaar Religion i Politik. Intet kan nemlig misbruges som det religiøse, og er man Fanatiker i Politik, fristes enkelte over Evne til at gøre det", indleder Nygård.

Han fortsætter med, at nogen fra Vejlbj Sogn har spurgt, om det er rigtigt, at "de Radikale vil Kristendommen til Livs", og at Middelfart Venstreblad skulle være på samme linje.

Baggrunden for den påstand er, at "de Radikale vil have Kristendommen ud af Skolerne og det vil jo sige, at de vil afkristne den kommende Slægt".

Det afviser han som den rene usandhed. Men de radikale vil gerne have mere ærlighed ind i religionsundervisningen i skolen. Det skal ske ved, at lærere, der ikke er troende, skal kunne fritages for religionsundervisning. Den skal nemlig være en forkyndelse for at være ægte og betyde noget.

"Alt åndeligt Liv kræver Frihed, derfor ogsaa Lærerfrihed. Men det samme gælder Forældrene. Hvis disse er Kristendoms-Modstandere, maa der gælde for dem, hvad der gælder for lærerne, at det redeligste er at lade dem faa Frihed til at bestemme, om deres Børn skal have Religion i Skolen", skriver Nygård.

Han venter flere beskyldninger fra den side, og han slutter lederen. "Videre "kristeligt" er det i saa fald ikke, men Politik kan jo ogsaa til Tider være en stærkere Drivkraft, selvom den iklæder sig Fromhedens Maske".

Siden har Nygård og Venstrebladet, med en enkelt undtagelse i december 1949, ignoreret Middelfart

Dagblad. Hans ord til Erik Lau Jørgensen en måned senere, om at "De ikke skal forvente, at jeg vil beskæftige mig med Dem og Deres nye Blad" synes at være en planlagt strategi overfor konkurrenten. End ikke i referaterne af Venstrebladets bestyrelsesmøder i de år nævnes konkurrenten.

Erik Lau Jørgensen tiltræder

Den 1. februar tiltræder Erik Lau Jørgensen. I sin første leder appellerer han til, at læserne betragter bladet som deres eget blad.

Erik Lau Jørgensen var 26 år, da han tiltrådte som redaktør på Middelfart Dagblad. Han blev senere fra 1963 til 1974 chefredaktør på Morsø Folkeblad. Han tog en præsteuddannelse og var præst for den grundtvigske frimenighed på Mors 1973-88. Foto: Middelfart Byarkiv.

"Vores Spalter staar aabne for alt, hvad der rører sig på Vestfyn – ikke blot Nyhedsstof, men i lige så høj Grad på de kirkelige, folkelige og politiske Strømninger, der i særlig Grad optager en vågen Befolkning som den vestfynske".

Han bekræfter bladets politiske Venstre-linje. Middelfart Dagblad vil ud fra liberale synspunkter tage stilling til aktuelle spørgsmål.

I dagligdagen har Erik Lau Jørgensen mere end nok at gøre. Fra om morgenen til hen på formiddagen skriver han artikler og ofte en leder. Inden kl. 11 ringer han til Fredericia Dagblad og dikterer teksterne, så de kan blive sat og trykt i næste dags avis. Han får stof fra de otte-ni meddelere. Om eftermiddagen tager han ud og tegner abonnenter og annoncer. Om aftenen er han ofte til møder. Han skriver referatet med det samme og afleverer det på stationen i Middelfart, så det kan komme med nattoget til Fredericia og komme i avisen næste dag. Indimellem skal han føre regnskab, som dog ikke er større, end han kan bruge sin lommebog.

Den 2. marts er ejendommen på Gammel Bane-gårdsvej færdigrenoveret, og Lau Jørgensen flytter ind med redaktion og sin familie.

Måske har Johannes Nygård opfattet Lau Jørgensen ikke bare som redaktør af en venstreavis, men også som budbringer for de indre missionske kredse, som stod bag avisen. Han var jo søn af en indre missionsk præst, som Nygård havde brugt mange ledere på gennem årene.

Men unge Lau Jørgensen havde været på Askov Højskole, og de grundtvigske strømninger, der prægede den højskole, havde præget ham mindst lige så meget som barndomshjemmet.

Da biskop Øllgaard i april 1948 ordinerede landets tre første kvindelige præster, heriblandt hjælpepræst

i Nr. Aaby-Indslev, Edith Brenneche Petersen, i Odense Domkirke var Lau Jørgensen til stede. Han skrev en fyldig reportage og en leder:

"For moderne Mennesker, der er vant til at se Kvinder indtage alle mulige Stillinger i Samfundet, burde der i og for sig ikke være noget sindsoprivende i også at se dem iklædt Kjole og Krave". Han udtrykker det ønske, at de tre får lov til at øve en stilfærdig gerning til velsignelse for de mennesker, de er sat til at virke iblandt.

Nygård var også til stede og skrev en omfattende reportage i Venstrebladet under overskriften: "Biskop Øllgaard gik helt og fuldt ind for kvindelige Præster". På det punkt, viste det sig, var de to redaktører ikke modstandere.

Da Chr. Jørgensen ville hæve sine penge

Let var det sandelig ikke at starte et nyt dagblad. Det var således særdeles besværligt at få annoncer. Lau Jørgensen mødte op til handelsstandsforeningens generalforsamling, for her var jo samlet mange mulige annoncører, men den ny redaktør blev afvist. Han fik dog lov til at overvære generalforsamlingen, men den efterfølgende og for ham vigtigere del, torskespisningen, gik han glip af. Dagen efter ringede han til formanden for bladudvalget, Sigurd Bro, og fortalte, hvad der var sket.

Den ordner jeg, sagde Bro. Nogle dage senere kom handelsstandsforeningens formand, købmand Herrik Hansen. Han beklagede det skete og spurgte, om Lau Jørgensen ikke havde lyst til at blive medlem af Rotary. Bro havde i øvrigt sagt til Herrik Hansen, at der ikke var længere til Odense, end at de folk, som stod bag avisen, godt kunne flytte deres handel.

Jo, der var krig, også på annoncer, og den blev ført uden skånsel.

Dagblade i Middelfart

I mange byer var der fra slutningen af 1800-tallet fire dagblade, et for hvert af de fire gamle partier: Venstre, Højre/konservative, Socialdemokratiet og Det radikale Venstre. I Middelfart eksisterede højreavisen, Middelfart Dagblad, fra 1885 til 1899, og en konservativ avis vandt ikke siden fodfæste i byen.

Venstre førte sig frem med Middelfart Avis fra 1857 til 1936. I 1948 genopstod en venstreavis, nu med navnet Middelfart Dagblad. I 1962 blev den opslugt af Fyns Tidende.

Middelfart Venstreblad blev oprettet i 1892 og tilsluttede sig den del af Venstre, der i 1905 blev til Det radikale Venstre. I mellemkrigstiden blev den den førende lokale avis. Bladet indgik i 1975 et samarbejde med Den fynske Bladfond og er i dag Nordvestfyn-siderne i Fyns Stiftstidende, dog optræder det gamle navn ikke længere i avisen.

Middelfart Socialdemokrat blev oprettet i 1906 og eksisterede til 1962, hvor den indgik i Dagbladet Fyn/Fynsk Aktuelt.

Gennem årene har der desuden været flere mislykkede forsøg på at oprette dagblade.

Middelfart Sparekasse nægtede at annoncere i Middelfart Dagblad. Så gik gårdejer Chr. Jørgensen, Røjle, ind og sagde sine penge op – og det var ikke småpenge, det drejede sig om. Direktøren kom til skranken, og Chr. Jørgensen gik ikke, før Lau Jørgensen telefonisk var blevet tilkaldt, og der var truffet aftale om en fast løbende annonce.

Biografannoncerne var også vigtige, for folk brugte avisen til at se, hvad der gik i biffen. Men direktør Tholstrup, som også ejede Middelfart Bio, var ikke let at få penge ud af, fortæller Lau Jørgensen, også selv om han kunne få annoncer til en meget lav pris. Lige meget hjalp det. Derimod hjalp det, at en snes mennesker blev enige om at ringe til biografen hver aften og spørge, hvad der gik i biografen – ikke fordi de ville bestille billet. De ville bare vide det. Kampagnen greb om sig, og det varede ikke længe, før biografens telefon var blokeret af mennesker, der slet ikke ville i biografen. Det gav annoncer til normal pris.

- Og jeg fik i øvrigt et godt forhold til Tholstrup, følger Lau Jørgensen til.

Selv om de kampagner hjalp lidt på annoncemængden, forblev den beskeden.

Også internt i venstrekredse var der modstand mod Dagbladet. Chefredaktør S.P. Quist, Fyns Tidende, beklagede sig over konkurrencen fra Middelfart til Venstres formand, den nu forhenværende statsminister Knud Kristensen. Quist var vred og ville have bladet stoppet.

En dag, Lau Jørgensen mødte Knud Kristensen til et venstremøde, bad han ham om at tale med Quist og få ham "ned på jorden". Det lovede Knud Kristensen, men lod ikke høre fra sig. Nogen tid efter mødte unge Lau Jørgensen Knud Kristensen og spurgte, om han havde talt med den efterhånden aldersstegne Quist. Jo, det havde han. "Vær du glad for, at det er dig, der skal skrive hans nekrolog, og ikke omvendt", svarede den tidligere statsminister.

Dagbladet får fodfæste på Vestfyn

Lau Jørgensen fortsætter sit arbejde ene mand. Der kommer nye abonnementer til. Han skriver ofte ledere om både lokale forhold, landspolitiske,

folkelige og kulturelle emner. Han prøver at polemisere mod Nygårds ledere. Men Nygård bider ikke på. Han lader udadtil, som om Middelfart Dagblad ikke eksisterer.

Nygårds ledere var berømte og ofte citeret i mange af landets dagblade. Han havde allerede dengang skrevet mange, for han blev ansat i 1915. Lau Jørgensen havde ved sin ansættelse betinget sig, at han kunne skrive ledere, så Nygårds ikke stod alene, når man talte om aviserne derhjemme eller med naboen.

- Nygårds og mine ledere var nok det mest læste stof, fortæller Lau Jørgensen.

Engang talte han med en dyrlæge. "Jeg burde opkræve en afgift", sagde dyrlægen. "For når jeg er ude på gårdene, må jeg bruge den dobbelte tid. For lederne skal altid diskuteres, inden jeg kan tilse dyrene".

I begyndelse af 1949 gør Lau Jørgensen det første år op: "Dagbladet har så godt Fodfæste på Vestfyn, at dets Fremtid er sikret. I sidste Kvartal var der en fremgang på over 100 Abonnenter", konstaterer han den 3. januar. Det samlede tal var 620.

Et par dage efter, den 8. januar, melder Middelfart Venstreblad om en fremgang på 53 holdere i forhold til forrige kvartal. "Og dermed er Venstrebladet inde i sin normale Gænge", konstaterer avisen.

Ser man på indholdet af de to aviser, tegner der sig det billede, at Venstrebladet har cirka dobbelt så meget lokalstof som Dagbladet. Forskellen er endnu større, når der drejer sig om vestfynske annoncer. Men den redaktionelle bemanding er også forskellig. På Dagbladet skriver Lau Jørgensen alt lokalstof med hjælp fra 8-10 meddelere, en freelance-medarbejder og en journalistelev, som

tiltræder i begyndelse af 1949. På Venstrebladet er der en redaktør, en redaktionssekretær, antagelig to journalister og en elev samt meddelere. Til gengæld laver de en fuld avis, dog overvejende med telegramstof på de ikke-lokale sider – det skal skrives ned efter diktat fra bureauerne, eller det kommer i sættebar form. Det skal redigeres, inden det sættes og brydes om.

Ballade om annoncer udløser grove anklager

I 1949 finder Middelfart Dagblad sin plads. Erik Lau Jørgensen mener, at avisen når op på 1000 eksemplarer. Men det eneste officielle tal er 620 abonnenter ved udgangen af 1948. Op til nytåret 1949/50 hyrer bladet en annonsekonsulent fra Vejle Amts Folkeblad til at tegne annoncer til nytårsnummeret. Det får bladkrigen til at blusse op. Den 28. december føler redaktør Nygård sig "Nødet til at gøre Opmærksom på, at der i disse Dage sker Henvendelse til Folk i Vestfyn om Nytaarsannoncer under et saadant Foregivende, at de paagældende tror, at det er Middelfart Venstreblad, der henvender sig, medens det er et andet Blad".

Pas på, lyder henstillinger til dem, der ikke ønsker at blive taget ved næsen.

Han undgår behændigt at nævne Middelfart Dagblad med navn. Men Lau Jørgensen tilbageviser resolut anklagen i lederen "Ondsindet Snigløb" den 29. december:

"Vi forstaar godt, at Dagbladets hastigt stigende Annoncemængde maa være en Torn i Øjet på vore Konkurrenter. Det vidner nemlig om, at Bladet har faaet godt fodfæste, og at der er en sund og naturlig Baggrund for det", indleder han og gengiver notitsen fra venstrebladet.

"Misundelse og Ondskab lyser ud af disse Linjer,

som vi uden noget som helst Omsvøb vil tillade os at karakterisere som Usandhed og Bagvaskelse". Han gengiver, hvordan annoncetegneren har arbejdet, og at han aldrig har brugt udtrykket "et venstreblad", idet det kunne misforstås. Han medgiver, at misforståelser kan forekomme i en telefon, men det turde være et spinkelt grundlag at rejse en svindelsigtelse på.

Den 2. maj 1950 blev Middelbart Dagblad selvstændigt og flyttede til ejendommen Algade 25. Foto: Affotografering fra Middelbart Dagblad.

Der var mange annoncer i nytårsnummeret, men dog flere i Venstrebladet.

Krigen kunne tage ufine former. Erik Lau Jørgensen fortæller, at en ivrig radikal familie i Skrillinge en nytårs morgen vågnede op i et mørkt hus, for husets vinduer var klistret til med Middelbart Dagblad-plakater. Selv om der er vide rammer for løjer denne årets sidste aften, brød han sig ikke om sådanne metoder i krigen.

Middelbart Dagblad bliver selvstændigt

Fremgangen af både læsere og annoncer gav den unge redaktør og bladudvalget bag avisen mod på at blive en selvstændig avis. Man gik i gang med at tegne aktier til et udgiverselskab, som også skulle købe en bedre beliggende ejendom. Lau Jørgensen tog en tur rundt i området sammen med formændene for venstrevælgerforeningerne. I løbet af et par måneder var der tegnet aktier for 40.000 kr., og avisen flyttede til Algade 25.

Den 2. maj 1950 udkom Middelbart Dagblad som en selvstændig avis. Middelbart Dagblad fik abonnements- og annonceindtægterne, ligesom det stod for distributionen, men købte hos Fredericia Dagblad det ikke lokale stof samt sætning og trykning. For læserne var det stort set samme avis, dog var der lidt mere vestfynstof.

Dagbladet markerede det nye med et særnummer, hvor man redegjorde for bladets tilblivelse og udvikling. Lau Jørgensen skriver således:

"Navnlig i Begyndelsen var mange af den Opfattelse, at Formaålet med Middelbart Dagblad først og fremmest var at genere den radikale Konkurrent, men det er ikke rigtigt. Formålet var at sprede positiv Oplysning om politiske, folkelige og kirkelige Strømninger i vort Folk og saa naturligvis at tegne

et sandt Billede af det Liv, der rører sig på Egnen. Bliver der saa nu og da Lejlighed til at bryde en Lanse med politiske Modstandere, saa tager vi det med, men selve det at gøre Tilværelsen broget for en Modstander er ikke noget Maal i sig selv”.

Han slutter med at slå fast, at bladet er en Venstre-avis, men der også plads til andre meninger, for ”kun naar Meninger faar Lov til frit at brydes, er der Mulighed for, at et Blad virkelig kan komme til at tjene de Værdier, hvoraf vort politiske og kulturelle Liv næres”.

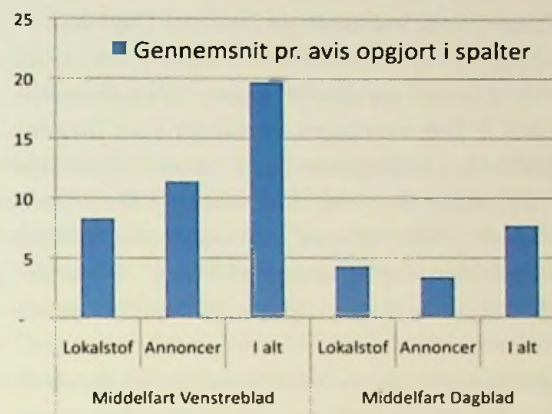
At Middelfart Dagblad blev selvstændigt og flyttede til Algade omtales ikke i Middelfart Venstreblad.

Den 5. september 1950 var der igen Folketingsvalg, og denne gang kunne venstrefolkene få deres synspunkter ud gennem Middelfart Dagblad. Alligevel fik Venstre tilbagegang i såvel Middelfartkredsen som på landsplan. De Radikale erobrede de mandater tilbage, som de tabte i 1947. I Middelfartkredsen blev de Radikale igen det næststørste parti og fortrængte Venstre til tredjepladsen. Trods tilbagegang blev Venstres ny formand, Erik Eriksen, statsminister i en Venstre-Konservativ regering, da den socialdemokratiske statsminister Hans Hedtoft et par måneder senere ”gled i smørret” og kom i mindretal.

Nygård giver Lau Jørgensen en sidste kold skulder

Ved sin tiltræden som redaktør blev Erik Lau Jørgensen medlem af Venstres Redaktørforening. Den forening blev grundlagt, før Det radikale Venstre skilte sig ud fra partiet Venstre i 1905 og omfattede derfor redaktører fra både venstre- og radikale venstre-aviser. Lau Jørgensen var blevet udstyret med et togkort til statsbanerne, hvilket

Redaktionelt lokalstof og annoncer i Middelfart Venstreblad og Middelfart Dagblad 1948-50

Opmåling 2.6. og 1.12. 1948, 1949 og 1950, ialt seks aviser. Der er seks spalter på en avisside. Begge avisers abonnementspris var ca. 11 kr. pr. kvartal. Annoncepriserne kendes ikke, har givetvis været lavest i Dagbladet. Annoncer incl. GASA- og kvægtorvsnoteringer og gudstjenester.

var statsbanernes ”betaling” for, at aviserne bragte køreplanerne som servicestof. Nu var Lau Jørgensen blevet leder af en selvstændig avis, og så mente han, at han var berettiget til at skifte fællesklasse-togkortet ud med et på første klasse som de øvrige ansvarlige redaktører. Ordningen blev administreret af redaktørforeningen, der havde Johannes Nygård som formand. Lau Jørgensen sendte ansøgningen til kollegaen lige i nærheden på Algade – men hørte aldrig fra ham, så han måtte fortsat tage toget på fællesklasse, så længe han arbejdede i Middelfart.

Det blev han ikke ved med. Ved årsskiftet 1950/51 var Dagbladet ifølge Lau Jørgensen på vej mod de første tusinde abonnenter, og bladet kunne i øvrigt melde, at det op mod nytåret måtte afvise annoncer på grund af pladsmangel. Den unge redaktør ville anskaffe et sætteri og have styr på den tekniske proces frem til trykningen, men det satte bestyrelsen sig imod. Den var mere forsigtig. Lau Jørgensen så sig om efter en ny og mere

udførende redaktørstilling. Den 1. oktober 1951 flyttede han og familien til Faaborg, hvor han tiltrådte stillingen som redaktør på Sydfyns Dagblad. Johannes Nygård og Venstrebladet sagde i en notits den 1. oktober farvel på denne måde: "Redaktørstilling tiltrædes. I dag overtager Redaktør Lau Jørgensen, Middelfart, Stillingen som ansvarshavende Redaktør af Sydfyns Avis i Faaborg. Den hidtidige Redaktør, Palle Brandt, tiltræder en Stilling i Statsradiofoniens Reportageafdeling". Navnet Middelfart Dagblad skulle ikke trykkes i Venstrebladet.

Erik Lau Jørgensen blev senere i en årrække chefredaktør på Morsø Folkeblad, og mødte Johannes Nygård ved flere lejligheder i redaktørforeningen.

- Vi fik et godt forhold til hinanden, men vi talte aldrig om bladkrigen i Middelfart, siger Erik Lau Jørgensen.

Fyns Tidendes lokalredaktør i Middelfart, Børge Nygaard, overtog Erik Lau Jørgensens stilling. Øgede omkostninger og nye læsevaner gjorde det vanskeligt at drive aviser. Det gik ned ad bakke for Dagbladet. I 1962 ophørte Middelfart Dagblad og indgik i Fyns Tidende. Samme skæbne overgik Middelfart Venstreblad i 1975 med en aftale med Den Fynske Bladfond og blev til lokalsider i Fyns Tidende og senere i Fyens Stiftstidende.

Kilder:

Erik Lau Jørgensen: På lykke og fromme, 1989

Interview med Erik Lau Jørgensen, marts-april 2012

Interview med tidligere chefredaktør Vagn Nygaard, Vejle Amts Folkeblad, marts 2012

Diverse numre af Middelfart Dagblad og Middelfart Venstreblad fra efteråret 1947 til efteråret 1951

Jette D. Søllinge og Niels Thomsen: Aviser 1918-91

Middelfart Venstreblads bestyrelsesprotokol 1948-1951